

חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958¹

הגדרה

(תיקון התשנ"ה)

1. בחוק זה –

"השכלה גבוהה" – לרבות הוראה, מדע ומחקר;

"מכללה אקדמית" – מוסד, שביקש להשתמש בכינוי זה, והוא אחד מאלה:

(1) מוסד להשכלה גבוהה, שאינו אוניברסיטה, שהוכר לפי סעיף 9 והוסמך להעניק לבוגריו תואר מוכר באחת או יותר מיחידותיו, או שניתנה לו תעודת היתר לפי סעיף 21א;

(2) מקיים לפחות מסלול אחד ללימודים אקדמיים באחריות אוניברסיטה, המורשית, באישור המועצה, להעניק לבוגר המוסד תואר מוכר, ואשר תכנית הלימודים לתואר מתקיימת בו במלואה; מוסד כאמור רשאי לכלול בפעילותו גם מסלולים נוספים ללימודים אקדמיים באחריות אוניברסיטה כאמור, אם תכנית הלימודים המתקיימת במסלולים אלה היא בהיקף של 75% לפחות מתכנית הלימודים לתואר מוכר.

מועצה להשכלה גבוהה

2. מוקמת ביזה מועצה להשכלה גבוהה שחבריה יתמנו על ידי נשיא המדינה (להלן – המועצה).

תפקידי המועצה

3. המועצה היא המוסד הממלכתי לענייני השכלה גבוהה במדינה, והיא תמלא את התפקידים המוטלים עליה לפי חוק זה.

המועצה תאגיד

(תיקון התשל"ה)

3א. המועצה תהא תאגיד, כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית.

המועצה גוף מבוקר

(תיקון התשל"ה)

3ב. המועצה תהא גוף מבוקר, כמשמעותו בסעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב).

קבלת עובדים ותנאי עבודתם

(תיקון התשל"ה)

3ג. קבלת עובדי המועצה ומינויים ייעשו בידי המועצה ויהיו כשל עובדי המדינה, בתיאומים שייקבעו בתקנות; תנאי העבודה ושכרם של עובדי המועצה יהיו זהים לאלה של עובדי המדינה.

איסור העברת נכסים

(תיקון התשל"ה)

3ד. המועצה לא תהא רשאית למכור או להעביר בדרך אחרת נכס שבעלותה, למשכנו, להשכירו או להשאילו לתקופה העולה על עשר שנים, אלא באישור שר החינוך והתרבות; שכירות או שאילה לתקופה נוספת שבצירופה לקודמות הן עולות על עשר שנים, טעונות אישור כאמור.

התקציב

(תיקון התשל"ה)

3ה. הכנת התקציב ומסירתו לממשלה לאישור יהיו בדרכים שנקבעו בתקנות.

דרכי פעולות התאגיד

(תיקון התשל"ה)

3ו. לענין סעיפים 3א, 3ג ו-3ד רשאית המועצה לפעול באמצעות ועדה, מבין חבריה או בצירוף אנשים שאינם מבין חבריה.

¹. ס"ח 261, התשי"ח, עמ' 191;

תיקונים: ס"ח 327, התשכ"א, עמ' 31;

ס"ח 391, התשכ"ג, עמ' 65;

ס"ח 646, התשל"ב (28.1.1972), עמ' 32;

ס"ח 781, התשל"ה (25.8.1975), עמ' 243;

ס"ח 783, התשל"ה (6.11.1975), עמ' 6;

ס"ח 847, התשל"ז (3.3.1977), עמ' 94;

ס"ח 918, התשל"ט (15.12.1978), עמ' 24;

ס"ח 1316, התש"ן (29.5.1990), עמ' 144;

ס"ח 1395, התשנ"ב (9.4.1992), עמ' 203;

ס"ח 1506, התשנ"ה (24.2.1995), עמ' 134;

ס"ח 1654, התשנ"ח (16.2.1998), עמ' 128;

ס"ח 1997, התשס"ה (11.4.2005), עמ' 420;

ס"ח 2046, התשס"ו (1.1.2006), עמ' 170;

ס"ח 2057, התשס"ו (15.6.2006), עמ' 322 [התשס"ו (מס') 2];

ס"ח 2097, התשס"ז (7.6.2007), עמ' 323;

ס"ח 2310, התשע"א (11.8.2011), עמ' 1025. הצ"ח – ממשלה 585, התשע"א, עמ' 670;

ס"ח 2349, התשע"ב (1.4.2012), עמ' 281. הצ"ח – ממשלה 657, התשע"ב, עמ' 370;

ס"ח 2477, התשע"ה (25.11.2014), עמ' 37. הצ"ח – כנסת 570, התשע"ד, עמ' 164;

ס"ח 2578, התשע"ו (16.8.2016), עמ' 1208. הצ"ח – כנסת 656, התשע"ו, עמ' 176;

ס"ח 2691, התשע"ח (15.2.2018), עמ' 168. הצ"ח – כנסת 756, התשע"ח, עמ' 88;

ס"ח 3196, התשפ"ד (31.3.2024), עמ' 752. הצ"ח – ממשלה 1645, התשפ"ג, עמ' 1192.

מספר חברי המועצה

(תיקונים: התשכ"א, התשכ"ג)

4. מספר חברי המועצה ייקבע מתקופה לתקופה על ידי הממשלה על פי המלצת שר החינוך והתרבות, ובלבד שהמספר לא יפחת מתשעה-עשר ולא יעלה על עשרים וחמישה, ושר החינוך והתרבות ביניהם.

הרכב המועצה

(תיקונים: התשכ"ג, התש"ן, התשנ"ה, התשס"ו התשע"ו)

4.4² (א) חברי המועצה יוצעו לנשיא המדינה על ידי הממשלה; לפחות שני שלישים מהם יהיו בעלי מעמד בשדה ההשכלה הגבוהה, שהמליץ עליהם שר החינוך והתרבות, לאחר התייעצות עם המוסדות המוכרים להשכלה גבוהה, ושני חברים נוספים יהיו האחד יושב ראש ארגון הסטודנטים היציג כהגדרתו בחוק זכויות הסטודנט, התשס"ז 2007 – (בחוק זה – ארגון הסטודנטים היציג) והאחר נציג נוסף של הארגון שתבחר האסיפה הכללית של הארגון. במועצה יינתן ייצוג הולם לכל סוגי המוסדות להשכלה גבוהה, שהוכרו לפי סעיף 9.

(ב) בהעדר ארגון סטודנטים יציג מוכר, יהיו חברים במועצה שני נציגים של ארגון הסטודנטים שאגודות הסטודנטים החברות בו מייצגות את המספר הגדול ביותר של סטודנטים מבין הסטודנטים הלומדים בכלל המוסדות להשכלה גבוהה.

חילופי גברי המועצה

(תיקונים: התשכ"ג, התשל"ו)

5. (א) נתפנה מקומו של חבר המועצה תוך תקופת-כהונתה של מועצה, מחמת כל סיבה שהיא, יתמנה במקומו לתקופת-כהונתה של אותה מועצה חבר אחר בדרך שנקבעה למינוי של החבר שמקומו נתפנה.

(ב) נבצר מחבר המועצה לשמש בתפקידו בפועל תקופה קצובה, רשאי שר החינוך והתרבות להציע לנשיא המדינה למנות ממלא מקום לאותו חבר לתקופה כאמור.

יושב ראש המועצה וסגנו

6. שר החינוך והתרבות יהיה יושב-ראש המועצה והמועצה רשאית לבחור מבין חבריה סגן יושב-ראש המועצה.

תקופת כהונת המועצה

7. תקופת-כהונתה של כל מועצה תהיה חמש שנים מיום מינוי חבריה של אותה מועצה; ואולם המועצה הראשונה תכהן שנתיים בלבד.

נוהל

8. המועצה תקבע נוהל דיוניה, במידה שלא נקבע בחוק זה או בתקנות.

גמול והחזר הוצאות

(תיקון התשע"א)

8.4. שר החינוך, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת החינוך התרבות והספורט של הכנסת, רשאי לקבוע תקנות בדבר תשלום גמול והחזר הוצאות לחברי המועצה וועדותיה.

הכרה במוסד

(תיקון התשנ"ה)

9. המועצה רשאית להכיר במוסד פלוגי מוסד להשכלה גבוהה על יסוד כללים שנקבעו על ידיה להכרה במוסדות להשכלה גבוהה, או בסוגים מהם, בנוסף לדרישת רמה מדעית נאותה (להלן – מוסד מוכר), ובלבד שכללים אלה לא יגבילו חופש הדעה והמצפון.

אישור הממשלה

10. החלטת המועצה להכיר במוסד לפי סעיף 9 טעונה אישור הממשלה.

סירוב להכיר

(תיקון התשל"ב)

11. ביקש מוסד להכיר בו כמוסד להשכלה גבוהה והמועצה סירבה לעשות כן, רשאי שר החינוך והתרבות, או המוסד באמצעות שר החינוך והתרבות, להביא את בקשת ההכרה והחלטת המועצה לפני הממשלה, והיא רשאית להחזירה למועצה לדיון חוזר; החלטת המועצה בדיון החוזר תהא סופית.

בקשה חוזרת לאחר סירוב

12. מוסד שהממשלה סירבה לבקשת-הכרה שלו, או שאישרה סירובה של המועצה בדיון חוזר לבקשת-הכרה שלו, רשאי כעבור שתי שנים, לחזור ולהביא לפני המועצה בקשת-הכרה, זולת אם קבעה הממשלה בהחלטתה תאריך מוקדם יותר לענין זה.

תעודת הכרה

13. מוסד שהוכר מוסד להשכלה גבוהה, יקבל תעודה על כך מאת נשיא המדינה; הודעה על מתן התעודה תפורסם ברשומות.

מוסד מוכר – תאגיד

14. מוסד מוכר הוא תאגיד וכשר לתבוע ולהיתבע, לרכוש ולהחזיק נכסים ולהוציאם מרשותו, להתקשר בחוזים ולהיות צד בכל משא-ומתן משפטי או אחר.

חופש פעולה

15. מוסד מוכר הוא בן-חורין לכלכל עניניו האקדמיים והמינהליים, במסגרת תקציבו, כטוב בעיניו.

בסעיף זה, "ענינים אקדמיים ומינהליים" – לרבות קביעת תכנית מחקר והוראה, מינוי רשויות המוסד, מינוי מורים והעלאתם בדרגה, קביעת

² עד יום 1.1.17, בסעיף 4 במקום "ושני חברים נוספים יהיו האחד יושב ראש ארגון הסטודנטים היציג כהגדרתו בחוק זכויות הסטודנט, התשס"ו 2007 – בחוק זה – ארגון הסטודנטים היציג (והאחר נציג נוסף של הארגון שתבחר האסיפה הכללית של הארגון) בא: "חבר אחד יהיה יושב ראש התאחדות הסטודנטים בישראל (בסעיף זה – ההתאחדות) וחבר אחד יהיה יושב ראש ארגון סטודנטים ואקדמאים בישראל (בסעיף זה – הארגון)".

³ עד יום 1.1.17 נוסחו של ס"ק 4(א) הוא: "הדלה ההתאחדות או חרל הארגון מלהתקיים או שאוחדו לגוף אחד, יהיה אחד מחברי המועצה יושב ראש הגוף הנותר או יושב ראש הגוף המאוחד, לפי הענין, וחבר אחד יהיה נציג נוסף מטעמו".

שיטות הוראה ולימוד, וכל פעולה מדעית, חינוכית או משקית אחרת.

מבקר

(תיקון התשנ"ב)

15א. על המבקר של מוסד מוכר יחולו הוראות סעיפים 3, 4, 8 עד 10, 12, 14 (ב) ו-1 (ג) ו-24 (ג) לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

הרחבת מוסדות ושיתוף פעולתם

16. המועצה רשאית, לאחר התייעצות עם המוסדות המוכרים הנוגעים בדבר, להציע הצעות בדבר ביסוסם, הרחבתם ושכלולם ובדבר שיתוף-הפעולה בינם לבין עצמם; כן רשאית המועצה להציע הצעות בדבר קידום המחקר המדעי ובדבר הקמתם של מוסדות להשכלה גבוהה נוספים.

תקציבי המוסדות

17. המועצה רשאית להציע הצעות בדבר השתתפות המדינה בתקציבי המוסדות המוכרים.

אמות מידה לתקצוב

(תיקון התשנ"ה)

17א. תקצוב המדינה במוסדות להשכלה גבוהה ובמכללות האקדמיות, שהמדינה משתתפת בתקציביהם, יהיה על פי אמות מידה שוויוניות, שתיקבענה, בין היתר, בהתחשב בסוגי המוסדות ובתכניות הפיתוח, ההוראה והמחקר שאישרה המועצה, ועדה מועדונית שהוסמכה לכך, או משרד החינוך, התרבות והספורט, הכל לפי הענין.

תשלומים נלווים

(תיקון התשע"ו)

17ב. (א) המועצה, לפי הצעה של הוועדה שהוסמכה לפי סעיף 17א, לאחר התייעצות עם ארגון הסטודנטים היציגועם המוסדות להשכלה גבוהה שהמדינה משתתפת בתקציבם, תקבע כללים בדבר גובה התשלומים הנלווים במוסדות כאמור, וכן בדבר אופן עדכוןם וגבייתם; לענין זה, "תשלומים נלווים" – כל תשלום נוסף על שכר הלימוד ודמי הרישום שאינו בעד הוראה אקדמית, ובכלל זה דמי רווחה ודמי אבטחה.

(ב) בהעדר ארגון סטודנטים יציג מוכר, תהיה התייעצות לפי סעיף זה עם ארגון הסטודנטים שאגודות הסטודנטים החברות בו מייצגות את המספר הגדול ביותר של סטודנטים מבין הסטודנטים הלומדים בכלל המוסדות להשכלה גבוהה.

ביטול הכרה

18. המועצה רשאית לבטל הכרתה במוסד מוכר, על יסוד כללים שנקבעו על ידיה לביטול הכרה במוסד מוכר; ובלבד שכללים אלה לא יגבילו חופש הדעה והמצפון.

אישור הממשלה לביטול הכרה

19. החלטת המועצה לפי סעיף 18 טעונה אישור הממשלה, אך לא תאשר הממשלה החלטה זו, אלא לאחר שניתנה למוסד שהכרתו בוטלה, הזדמנות סבירה לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו לפני שר החינוך והתרבות או מי שימנה לכך; הממשלה רשאית גם להחזיר את הענין למועצה לדיון חוזר, ואם החליטה כך יחולו הוראות סעיף 11, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

הודעה על ביטול הכרה

20. אישרה הממשלה את ביטול ההכרה של מוסד מוכר, תודיע על כך לנשיא המדינה ולאחר מכן תפרסם הודעה על כך ברשומות.

בקשה חוזרת לאחר ביטול

21. מוסד שבוטלה ההכרה בו רשאי, כעבור שתי שנים, לחזור ולהביא לפני המועצה בקשת-הכרה, על יסוד ראיות שיביא כי העילות ששימשו לביטול אינן קיימות עוד, זולת אם קבעה הממשלה באישור הביטול תאריך מוקדם יותר לענין זה.

תעודת היתר

(תיקונים: התשל"ב, התשנ"ה)

21א. (א) לא יפתח אדם ולא יקיים מוסד, ולא יפרסם פתיחתו או קיומו, אם המוסד לא הוכר לפי סעיף 9 והוא מעניק, או מבטיח להעניק, תואר אקדמי או נקודות זכות לקראת תואר אקדמי, אלא אם ניתנה למוסד תעודת היתר מאת המועצה (להלן – היתר).

(ב) לענין סעיף זה, אין נפקא מינה אם המוסד נפתח או קויים על ידי מוסד להשכלה גבוהה, אם כשלוחה או סניף או בדרך אחרת.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, מוסד כאמור בפסקה (2) להגדרת "מכללה אקדמית", יפתח או יתקיים באישור המועצה, על פי כללים שתקבע.

כללים ותנאים להיתר

(תיקונים: התשל"ב, התשנ"ה)

21ב. (א) המועצה, לאחר התייעצות עם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, תקבע כללים למתן היתר למוסדות להשכלה גבוהה או לסוגים מהם; הכללים יפורסמו ברשומות.

(ב) המועצה רשאית להתנות מתן היתר בתנאים שהמוסד חייב למלאם בין קודם למתן ההיתר ובין לאחר שניתן לו ההיתר.

(ג) כללים ותנאים כאמור לא יגבילו חופש הדעה והמצפון.

תקפו של היתר

(תיקון התשל"ב)

21ג. תקפו של היתר הוא לארבע שנים; לא נפתח המוסד תוך ארבע שנים מיום מתן ההיתר, או לא הוכר לפי סעיף 9, הכרה מלאה, חלקית זמנית או מותנית, רשאית המועצה להאריך את תוקף ההיתר לתקופות נוספות שלא יעלו בסך הכל על ארבע שנים.

אישור הממשלה

(תיקון התשל"ב)

21ד. (א) החליטה המועצה לתת היתר, תהיה החלטתה טעונה אישור הממשלה, והחלטת הממשלה בדבר ההיתר תהיה סופית.

(ב) המועצה תודיע למבקש על החלטה כאמור בסעיף קטן (א) תוך שנה מיום הגשת הבקשה.

ביטול היתר

(תיקון התשל"ב)

21ה. חדל להתקיים או הופר אחד הכללים או התנאים שעל יסודם ניתן ההיתר, רשאית המועצה, לאחר שנתנה למוסד הזדמנות להשמיע דברו, לבטל את ההיתר או להתלותו לתקופה שתקבע המועצה.

ערר

(תיקון התשל"ב)

21ו. (א) מוסד שהמועצה סירבה לתת לו היתר או להאריך את תקפו של ההיתר, או ביטלה או התלתה אותו, רשאי שר החינוך והתרבות, או המוסד באמצעות שר החינוך והתרבות, לערור לפני הממשלה.

(ב) הממשלה רשאית לאשר את החלטת המועצה או להחזיר את הענין למועצה לדיון חוזר; החזירה הממשלה את הענין למועצה, תחזור המועצה ותדון בו מחדש, והחלטתה בדיון החוזר טעונה אישור הממשלה; החלטת הממשלה בדבר תהיה סופית.

צו סגירה מאת בית-המשפט

(תיקונים: התשל"ב, התשנ"ח)

21ז. מוסד שנפתח או מתקיים ללא היתר כאמור בסעיף 21א או ללא רשיון כאמור בסעיף 25ג, רשאי בית-המשפט המחוזי, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, לצוות על סגירתו במועד ובדרך שביית-המשפט יקבע, ובלבד שצו הסגירה לא ייכנס לתקפו לפני תום שלושים יום מתאריך הצו.

כינויים הטעונים אישור

(תיקונים: התשל"ב, התשל"ז, התשנ"ה, התשנ"ח)

21ח. (א) לא ישתמש מוסד חינוך באחד הכינויים האלה – אוניברסיטה, טכניון, מכון טכנולוגי, פקולטה, אקדמיה, בית-ספר גבוה, מכללה אקדמית, השכלה גבוהה או חינוך גבוה – בין בנפרד ובין בסמיכות, ובין בצירוף, כשם או כתואר, לכינוי אחר, בין בעברית ובין בלועזית, אלא אם המוסד הוכר לפי סעיף 9, או שהכינוי ניתן לו בחוק או שקיבל עליו אישור מאת המועצה להשכלה גבוהה.

(ב) לא ישתמש מוסד חינוך בכינוי שיש בו כדי להצביע על היתר, הכרה או רשיון לפי חוק זה, אלא אם קיבל היתר, הוכר או קיבל רשיון, לפי הענין.

(ג) המועצה רשאית, לאחר התייעצות עם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, לקבוע כללים לאישור כינויים.

(ד) על אף הוראות סעיף זה, מוסד בעל רשיון, כאמור בסעיף 25ג, רשאי להשתמש באחד מן הכינויים המנויים בסעיף קטן (א), ובלבד שיקדים לו את הכינוי שלוחה או סניף.

תארים מוכרים

22. המועצה רשאית להכיר בתואר אקדמי פלוני תואר מוכר, על יסוד כללים שנקבעו על ידיה להכרה בתארים אקדמיים (להלן – תואר מוכר).

הענקת תארים מוכרים

(תיקון התשנ"ח)

23. (א) המועצה רשאית להסמיך מוסד מוכר להעניק תואר מוכר לפלוני או להעניק תארים מוכרים בדרך כלל, על יסוד כללים שנקבעו על ידיה להסמכת מוסדות מוכרים לענין סעיף זה, ורשאית היא לקבוע כללים בדבר בחינות ממלכתיות שיערכו כתנאי להענקת תואר מוכר פלוני על-ידי מוסד מוכר פלוני.

(ב) בבואה להסמיך מוסד מוכר להעניק תואר מוכר, כאמור בסעיף קטן (א), לא תפלה המועצה בין מוסדות מוכרים מפאת סוגם. בסעיף זה, "תואר מוכר" – לרבות צירופי התואר והקיצורים הנוהגים בו.

פיקוח על הענקת תארים

24. המועצה רשאית, בעצמה או על-ידי מי שתמנה לכך, לפקח על הענקת תארים מוכרים, והיא רשאית לקבוע כללים לפיקוח לפי סעיף זה.

הגנת תואר מוכר

25. תואר שהוכר לפי חוק זה יוכר לענין כל דין אחר.

שוויון תארים מוכרים

(תיקונים: התשנ"ה, התשס"ז)

25א. תארים מוכרים אלה המוענקים על ידי מוסדות מוכרים להשכלה גבוהה מסוגים שונים – דינם אחד לרבות לענין קבלה לעבודה, דירוג העובד ודרגתו ושכר ותנאי עבודה.

סיוע לתלמידים

(תיקונים: התשנ"ה, התשע"ה, התשפ"ד)

25ב. (א) במערך הסיוע שמקיימת המדינה לתלמידים במוסדות מוכרים, במסגרת חוק התקציב, ייקבעו אמות מידה, בין היתר, להעדפתם של תלמידים שהם תושבי קבע באזורי עדיפות לאומית שקבעה הממשלה, של תלמידים במוסדות להשכלה גבוהה או במכללות אקדמיות, המצויים באזורים אלה, של תלמידים שהם חיילים משוחררים, של תלמידים המשרתים בשירות מילואים בתקופת הלימודים או של תלמידים ששירתו בשירות מילואים תקופה ממושכת בשנה שלפני מועד תחילת שנת הלימודים, והכול בהתחשב בסוג השירות הסדיר או שירות המילואים; בסעיף קטן זה –

"חייל משוחרר" – כהגדרתו בחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994;

"שירות מילואים" – כהגדרתו בחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008;

(1א) תלמיד שהוא יוצא צבא החייב להתייצב לשירות סדיר ולא התייצב, בלא צידוק מספיק, או עריק משירות סדיר, והכול כפי שנקבע בפקודות הצבא, לא יהיה זכאי לקבל סיוע לפי סעיף קטן (א) כל עוד מתקיים בו האמור; לענין זה –

"פקודות הצבא" – כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955;

"יוצא צבא" ו"שירות סדיר" – כהגדרתם בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1956.

(ב) בסעיף זה, "תלמידים במוסדות מוכרים" – לרבות תלמידים הלומדים לקראת קבלת תואר שהוכר כאמור בסעיף 28א.

(ג) המועצה להשכלה גבוהה תפרסם את אמות המידה המעודכנות ואת דרכי הפנייה למערך הסיוע כאמור בסעיף קטן (א) באתר האינטרנט

שלה לא יאוחר מ-30 ימים לפני מועד תחילת ההרשמה למלגה.

רשיון לפעולה של מוסד המבטיח תואר אקדמי פלוני

(תיקון התשנ"ח)

25ג. לא יפתח אדם ולא יקיים מוסד המעניק או המבטיח להעניק תואר אקדמי פלוני (להלן - תואר) או המקיים לימודים המקנים בסיומו תואר או נקודות זכות לקראת תואר, ולא יפרסם דבר פתיחתו או קיומו של מוסד כאמור, אם המוסד לא הוכר לפי סעיף 9 או שלא ניתנה לו תעודת היתר לפי סעיף 21א, אלא אם כן ניתן למוסד רשיון מאת המועצה (להלן - רשיון).

כללים ותנאים לרשיון

(תיקון התשנ"ח)

25ד. (א) המועצה תיתן רשיון כאמור בסעיף 25ג למוסד (להלן - מוסד בישראל) שהוא שלוחה או סניף של מוסד להשכלה גבוהה הפועל בארץ אחרת (להלן - מוסד-האם).

(ב) שלוחה או סניף של מוסד-אם הוא מוסד שנתקיימו בו, להנחת דעתה של המועצה, כל אלה:

(1) המוסד בישראל נסמך על מוסדותיו האקדמיים של מוסד-האם ואינו מקיים ועדת מינויים משלו או מוסדות אקדמיים הקובעים מדיניות ותכנית לימודים;

(2) מוסד-האם מוכר כמוסד להשכלה גבוהה על פי הדין החל בארץ שבה הוא פועל (להלן - ארץ-האם), ומוסמך על פי הדין האמור להעניק תארים אקדמיים ובכללם את התואר המובטח או המוענק לתלמידי המוסד בישראל;

(3) המועצה הכירה בהליך מסוים של הסמכה להעניק תארים אקדמיים, המתקיים בארץ-האם ובגוף המסמך את מוסד-האם;

(4) הלימודים המתקיימים על ידי המוסד בישראל מוכרים על ידי מוסד-האם, בהתאם לדין החל בארץ-האם, ומצויים תחת פיקוחו של מוסד-האם;

(5) כל הלימודים המתקיימים על ידי המוסד בישראל זהים, או שונים רק במקצת, מן הלימודים המתקיימים באותו תחום במוסד-האם בארץ-האם;

(6) המוסד בישראל מקיים את לימודיו על ידי מרצים שהם -

(א) כולם בעלי מינוי אקדמי במוסד-האם;

(ב) לפחות 20% מהם, משרתם העיקרית היא במוסד האמור, או שהם מרצים בו באופן קבוע במשך תקופה שלא תפחת מארבע שנים;

(7) תכנית הלימודים במוסד בישראל, בהיקף של 30% לפחות, מתקיימת על ידי מרצים ששירתם העיקרית במוסד-האם;

(8) (א) אם התואר המובטח או המוענק לתלמידי המוסד בישראל זהה, אושווה-ערך, לתואר אקדמי ראשון מוכר הנהוג בישראל במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה (להלן - תואר ראשון), לא יפחתו היקף הלימודים לתואר ומשך הלימודים, או יפחתו רק במקצת, מהיקף הלימודים ומשך הלימודים לתואר האקדמי הראשון המוכר האמור הנהוגים בישראל, ובלבד שלא יפחתו משישה סמיסטרים אקדמיים מלאים הנהוגים בישראל;

(ב) אם התואר המובטח או המוענק לתלמידי המוסד בישראל זהה או שווה-ערך לתואר אקדמי שני מוכר הנהוג בישראל במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה (להלן - תואר שני), לא יפחתו היקף הלימודים לתואר, או יפחתו רק במקצת, מהיקף הלימודים לתואר האקדמי השני המוכר הנהוג בישראל;

(ג) לענין פסקה זו, "היקף הלימודים" ו"משך הלימודים" - בין אם הלימודים האקדמיים נערכים כולם במוסד בישראל או במוסד בישראל ובמוסד-האם במצטבר;

(ד) על אף האמור בפסקה זו לענין היקף הלימודים ומשך הלימודים, רשאית המועצה, במליאתה, ובאישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, לקבוע כללים והוראות לגבי הכרה בלימודים על-תיכוניים קודמים;

(9) (א) אם התואר המובטח או המוענק לתלמידי המוסד בישראל הוא תואר ראשון, לא יקבל המוסד בישראל תלמידים ללימודים אלא על יסוד תעודת בגרות ישראלית או תעודה שוות-ערך, ואולם רשאי המוסד בישראל, בהתאם לכללי המועצה הקבועים לגבי מוסדות להשכלה גבוהה בישראל, לפטור תלמידים מדרישה זו;

(ב) אם התואר המובטח או המוענק לתלמידי המוסד בישראל הוא תואר שני, לא יקבל המוסד בישראל תלמידים ללימודים אלא על יסוד תואר אקדמי ראשון;

(10) התואר המובטח או המוענק לתלמידי המוסד בישראל מוכר על פי הדין החל בארץ-האם וזהה, לכל דבר וענין, לתואר המוענק על ידי מוסד-האם לבוגריו באותה תכנית לימודים בארץ-האם;

(11) המוסד בישראל אינו מקיים תכנית לימודים לתואר שלישי ואינו מעניק או מבטיח כי יוענק תואר שלישי, אלא אם כן הוכר לענין זה כמוסד להשכלה גבוהה לפי סעיף 9;

(12) מוסד-האם מתחייב לראות בבוגרי המוסד בישראל כשירים ללימודים מתקדמים על פי אותם תנאים החלים על בוגרי מוסד-האם, ולקבל את תלמידי המוסד בישראל, אם זה פסק מלפעול, להמשך לימודי התואר שלקראתו למדו בישראל;

(13) המוסד בישראל מקיים את הלימודים במקום הולם בעל תנאים מתאימים, לרבות אמצעים הנדרשים להבטחת רמת לימודים נאותה.

שיתוף פעולה עם מוסדות להשכלה גבוהה

(תיקון התשנ"ח)

25ה. (א) מוסד בישראל שהוא שלוחה או סניף של מוסד-אם לא יפעל בשיתוף עם מוסד מוכר להשכלה גבוהה או מוסד שקיבל היתר לפי חוק זה, אלא אם כן אישרה זאת המועצה, ובתנאים שאישרה.

(ב) המועצה רשאית לאשר, בתנאים שתקבע, למוסד בישראל שהוא שלוחה או סניף של מוסד-אם, להשתמש במבנים או באמצעי הוראה אחרים של מוסד מוכר להשכלה גבוהה או של מוסד שקיבל היתר לפי חוק זה.

השתתפות בתקציב

(תיקון התשנ"ח)

25ו. המדינה לא תשתתף בתקציבו של מוסד בישראל שהוא שלוחה או סניף של מוסד-אם אלא מנימוקים מיוחדים, באישור הממשלה, על פי הצעת המועצה.

מידע וביקורת

(תיקון התשנ"ח)

25. המוסד בישראל יציג בפני המועצה, בכל עת לפי דרישתה, פרטים בדבר מבנהו ופעילותו, וכל מידע אחר שתדרוש ממנו המועצה; המועצה, או מי מטעמה, רשאים לבקר במוסד בישראל לשם בדיקת התקיימותם של התנאים לרשיון.

קביעת תנאים

(תיקון התשנ"ח)

25ח. (א) המועצה רשאית להתנות מתן רשיון כאמור בסעיף 25ג בתנאים, לשם קיום הוראות סעיף 25ד, בין שהמוסד בישראל חייב למלאם קודם למתן הרשיון ובין לאחר שניתן לו.

(ב) אין בהוראות סעיף 25ד כדי למונע ממוסד בישראל לקיים הוראה ובחינות בשפה העברית או בשפה הערבית, אלא אם כן סברה המועצה כי קיום הוראה ובחינות כאמור עלול לפגוע באפשרות של מוסד-האם לקיים פיקוח על המוסד בישראל לשם קיום הוראות הסעיף האמור.

רשיון זמני

(תיקון התשנ"ח)

25ט. המועצה רשאית ליתן רשיון זמני למוסד בישראל, לתקופה שתקבע עושלת את עלהארבע שנים, אף אם אינו מקיים תנאים המפורטים בסעיף 25ד, ורשאית היא להתנותו בתנאים כאמור בסעיף 25ח.

חובת גילוי בפרסום

(תיקון התשנ"ח)

25י. מוסד בעל רשיון יציין, בכל פרסומו לציבור, כי התואר שיוענק ללומדים בתום לימודיהם, הנו תואר אקדמי של מוסד-האם בחוץ-לארץ ואינו תואר אקדמי ישראלי ויציין את זהות ארץ-האם; אופן הציון כי למוסד רשיון מאת המועצה ייקבע בכללים על ידי המועצה, באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת.

ביטול או התלייה של רשיון

(תיקון התשנ"ח)

25יא. לא קיים או פסק מלהתקיים תנאי מתנאי סעיף 25ד או תנאי מן התנאים למתן הרשיון לפי סעיפים 25ח או 25ט, או שהפר המוסד את הוראות סעיפים 25ה, 25ז או 25י, רשאית המועצה לבטל את הרשיון או להתלותו לתקופה שתקבע; המועצה לא תחליט על ביטול הרשיון או על התלייתו אלא לאחר שנתנה למוסד הזדמנות להשמיע דברו וקבעה תקופה סבירה לתקן את הטעון תיקון לשם הבטחת קיום התנאים או ההוראות כאמור.

מתן החלטה

(תיקון התשנ"ח)

25יב. המועצה תודיע למבקש רשיון על החלטתה בבקשתו. תוך שנה מיום הגשת הבקשה.

בקשה חוזרת למתן רשיון

(תיקון התשנ"ח)

25יג. מוסד בישראל שסורבה בקשתו לרשיון או שבוטל הרשיון שניתן לו, רשאי, כעבור שנה, לחזור ולהביא לפני המועצה בקשה למתן רשיון, על יסוד ראיות שיביא כי העילות ששימשו לסירוב או לביטול אינן קיימות עוד.

הודעה על מתן רשיון, התלייתו או ביטולו

(תיקון התשנ"ח)

25יד. הודעה על מתן רשיון, התלייתו או ביטולו הפורסם ברשומות, ויצוין בה מועד מתן הרשיון, התלייתו או ביטולו, לפי הענין.

כללים לביצוע

(תיקון התשנ"ח)

25טו. המועצה רשאית לקבוע, באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, כללים לביצוע סמכויותיה לפי סעיפים 25ד עד 25יג.

דין תואר של מוסד בעל רשיון

(תיקונים: התשנ"ח, התשס"ה)

25טז.⁴ תואר המוענק לבוגרי מוסד בעל רשיון כאמור בסעיף 25ג דינו, לכל דבר וענין, למעט לענין קבלה לעבודה, לענין דירוג העובד ודרגתו ולענין שכר ותנאי עבודה, כדין התואר הזהה המוענק על ידי מוסד-האם בארץ-האם, ואין בהענקת הרשיון למוסד בישראל משום הכרה של המועצה במוסד בישראל כמוסד מוכר להשכלה גבוהה או משום הסמכתו של המוסד בישראל להעניק תארים מוכרים כמשמעותם בחוק זה.

עבירות

(תיקונים: התשל"ב, התשנ"ח)

26. העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שנה אחת:

- (1) מוסר ידיעות למועצה או בשבילה בענין הנתון לסמכותה, והוא יודע שהן כוזבות;
- (2) מעניק תואר מוכר או מסייע להענקתו ואין הוא מוסמך לכך לפי חוק זה;
- (3) מתחזה כבעל תואר מוכר שהוענק לו לפי חוק זה, כשלא הוענק לו תואר כאמור;
- (4) המפר הוראה מהוראות סעיף 21א או תקנה לפיו;
- (5) המפר הוראה מההוראות האמורות בסעיף 21ח;
- (6) המפר הוראה מהוראות סעיף 25ג;
- (7) המפר הוראה מהוראות סעיף 25י.

⁴ תוספת המילים "למעט לענין קבלה לעבודה... ותנאי עבודה" לא תחול על תארים המפורטים בסעיף 59 לתיקון התשס"ה (ס"ח 1997, התשס"ה, עמ' 420).

סמכויות הממונה על הגנת הצרכן והסחר ההוגן

[תיקונים: התשנ"ה, התשס"ו (מס' 2)]

26א. מבלי לגרוע מן האמור בסעיף 26, יראו עבירה לפי פסקאות (2) ו-(4) עד (7) לסעיף האמור גם כעבירה לפי חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, ולממונה על הגנת הצרכן והסחר ההוגן לפי החוק האמור יהיו נתונות, לענין עבירות אלה, כל הסמכויות שיש לו לפי פרקים ה' ו-ו' לאותו חוק.

דין המדינה

(תיקונים: התשל"ט, התשנ"ה)

27. (א) הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה, אולם סעיפים 14, 15 ו-17, א לא יחולו על מוסד להכשרת עובדי חינוך שהיא מקיימת. (ב) שר החינוך והתרבות רשאי, על פי הצעת המועצה או מיזמתו ובהסכמת המועצה, ובאישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, להתקין תקנות בדבר חופש פעולה של מוסד כאמור בסעיף קטן (א), בעניינים המנויים בסעיף 15, כולם או מקצתם.

אי-תחולה

(תיקונים: התשל"ב, התשנ"ח)

28. פקודת החינוך לא תחול על מוסד שהוכר, על מוסד שניתן לו היתר ועל מוסד שניתן לו רשיון לפי חוק זה.

תחולה של סמכויות, זכויות וחובות באזור

(תיקון התשע"ח)

28א. המועצה תהיה מוסמכת להפעיל את סמכויותיה לפי חוק זה כלפי ישראלים באזור, והזכויות והחובות לפי חוק זה יחולו עליהם; לענין זה, "אזור" ו"ישראלי" – כהגדרתם בתקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967, כפי שהוארך תוקפן ותוקן נוסחן בחוק מעת לעת.

ביצוע

29. שר החינוך והתרבות ממונה על ביצוע חוק זה והוא יביא לפני הממשלה החלטות המועצה הטעונות אישור והצעותיה, ולפני הנשיא – כל ענין שיש להביא לפניו לפי חוק זה.

תקנות

(תיקון התשנ"ח)

30. שר החינוך והתרבות רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, להתקין תקנות לביצוע חוק זה, ובין השאר, בדבר מועדים לטיפול, תוך זמן סביר, בבקשות למתן רשיון למוסדות ובבקשות הכרה של מוסדות – משעת הגשתן עד ההחלטה בהן, במועצה ובממשלה.

אגרות

(תיקון התשע"ב)

31. שר החינוך, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת החינוך התרבות והספורט של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות אגרות בעד הגשת בקשות כמפורט להלן, ורשאי הוא לקבוע אגרות שונות בשים לב לסוגים שונים של מוסדות להשכלה גבוהה:

- (1) בקשה להכרה לפי סעיף 9;
- (2) בקשה לתעודת היתר לפי סעיף 21א;
- (3) בקשה להסמכה לפי סעיף 23;
- (4) בקשה לרישיון לפי סעיף 25ג;
- (5) בקשה להכרה בתארים לפי סעיף 28א.

זלמן ארן

דוד בן-גוריון

שר החינוך והתרבות

ראש הממשלה

יצחק בן-צבי

נשיא המדינה